

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK FELÜGYELETÉÉRT ÉS FOGYASZTÓVÉDELEMÉRT FELELŐS ALELNÖK

Vezetői körlevél a fizetési moratóriumban levő ügyfelek kitétségeinek kezeléséről, valamint az értékvesztés szintekről és a portfóliószintű management korrekciók elszámolásáról

A körlevél címzettjei a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásai alapján a pénzügyi beszámolóját a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS-ek) szerint összeállító magyarországi székhellyel rendelkező, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 7. §-a szerinti pénzügyi intézmények és a harmadik országbeli intézmények magyarországi fióktelepei (a továbbiakban: **intézmény**).

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: **MNB**) kiemelt figyelemmel kíséri a felügyelt intézmények moratóriumban lévő kitétségeit és az értékvesztés szintjeinek alakulását, továbbá folyamatosan értékeli a felmerülő kockázatok alakulását. Az MNB az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 216/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Moratórium 4**) és a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 292/2022. (VIII. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Agrár moratórium**) tényének figyelembevétele a nemteljesítés, az átstrukturálás, a stage besorolás és az értékvesztés számítás során elvártak alkalmazása és elszámolása, valamint a portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása tekintetében kialakított javaslatait az alábbiak szerint fogalmazza meg.

I. A moratórium tényének figyelembevétele a nemteljesítés, az átstrukturálás megállapítása, a stage besorolás és az elvárt értékvesztés szintek kapcsán

Az MNB a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: **CRR**) 178. cikke szerinti nemteljesítés, valamint a nem teljesítő kitétségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet 5.§ szerinti nem teljesítő kitétségre vonatkozó (a továbbiakban: **39/2016. (X. 11.) MNB rendelet**, együtt **default**) fogalom alkalmazását és az átstrukturálás megállapítását, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (a továbbiakban: **IFRS**) szerinti stage besorolást és értékvesztés elszámolást a Moratórium 4 és az Agrár moratórium által érintett kitétségek tekintetében az alábbiak szerint várja el.

1.1. A Moratórium 4-ben résztvevő ügyfelek kitétségeinek kezelésére vonatkozó elvárások

A Moratórium 4-ben való részvétel a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet szerinti moratórium (a továbbiakban: **Moratórium 3**) meghosszabbításának minősül, tekintettel arra, hogy a Moratórium 4-be új ügyfelek nem léphetnek be, abba csak a Moratórium 3-ban is részt vett ügyfelek kapcsolódhatnak be.

1.1.1. Nemteljesítés

A Moratórium 4 által érintett kitétségek esetében az 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti nemteljesítés-fogalom alkalmazásáról szóló 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás [a továbbiakban: **9/2022. (V.**

13.) MNB ajánlás] 15. pontjára tekintettel a késedelmes napok számítását továbbra is fel kell függeszteni, ami alapján a default-esemény bekövetkezését a CRR 178. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint nem szükséges megállapítani. Ez azonban nem érinti a CRR előírásait alkalmazó intézmények azon kötelezettségét, hogy a módosított fizetési határidők figyelembevételével, de továbbra is vizsgálják az érintett kitétségek defaulted kitétséggé történő besorolásának más, a CRR 178. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott („unlikely to pay”) feltételek bekövetkezése miatti szükségességét. A késedelmes napok számítását a moratórium lejártát követően onnan szükséges folytatni, ahol a moratórium kezdőnapján az megállításra került.

1.1.2. Átstrukturálás

Az MNB nem tartja indokoltnak, hogy az intézmény a 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet alkalmazása során automatikusan átstrukturálásnak tekintse a Moratórium 4 által érintett kitétséget. Minden esetben az ügylet és az ügyfél vizsgálatának eredménye alapján szükséges az intézménynek döntést hoznia a moratórium kapcsán megkötött szerződésmódosításokra tekintettel az egyes kitétségek átstrukturált követelésként történő nyilvántartásáról.

A 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás a kényszerű átstrukturálás, mint default-esemény jelző tényező tekintetében a 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerinti átstrukturálás fogalom alkalmazását várja el. Az MNB nem látja indokoltnak, hogy a CRR 178. cikke alkalmazása tekintetében az érintett intézmények a 2022. december 31-ig tartó átmeneti időszakban ettől eltérő gyakorlatot kövessenek.

A Moratórium 4 igénybevételével nem valósul meg a 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás 48. pont d) alpontja szerinti többszörös kényszeres átstrukturálás.

A Moratórium 3 által érintett azon lakossági kitétségek esetében, amelyek 2022. augusztus 1-jét követően nem váltak a Moratórium 4 által érintett kitétséggé és az átstrukturált követelésként történő nyilvántartásra kizárólag a moratóriumban való részvételre tekintettel került sor, hat hónap megfigyelési időszak elteltét követően megszüntethető az átstrukturált követelésként történő nyilvántartás, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

- a) az ügyfél újból eleget tesz a fizetési kötelezettségeinek, és
- b) az ügyfélnek a megfigyelési időszak alatt az intézménnyel, anyavállalatával vagy bármely leányvállalatával szemben egyetlen kötelezettsége tekintetében sem volt 100 eurónál, vagy az annak megfelelő forintban denominált pénzüsségnél nagyobb 30 napot meghaladó késedelme,
- c) továbbá nem áll fenn olyan körülmény, amely önmagában átstrukturálást eredményezne.

A vállalati kitétségek esetében az átstrukturált követelésként történő nyilvántartás megszüntetésével összefüggő fenti kedvezmény nem alkalmazható.

1.1.3. A moratóriumba történő belépés hatása a stage besorolásra

Az MNB véleménye szerint az ügyfél Moratórium 4-ben való részvétele a hitelkockázat jelentős növekedéseként értékelendő, így az ügylet a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szerinti stage besorolása stage2-es kategóriánál jobb nem lehet.

Az MNB a vállalati kitétségek esetében a Moratórium 4-ben történő részvételt olyan tényezőnek tekinti, amely során a moratóriumba belépett ügyfelek ügyletei esetében indokolt a stage3-as kategória alkalmazása, ezért, ha az intézmény a moratóriumban lévő ügylet stage2-es kategóriában tartása mellett dönt, elvárt ennek a döntésnek a részletes, evidenciákkal alátámasztott és dokumentált indoklása.

1.1.4. Értékvesztés szintek meghatározása

A Moratórium 4-ben levő lakossági és vállalati ügyfelek tekintetében az MNB az ügyletek értékvesztés/céltartalék szintjének meghatározásakor kiemelten elvárja az intézményektől annak szem

előtt tartását, hogy az ügyletek értékvesztés-fedezettségének mindenkor tükröznie szükséges azok stage besorolását. Ezzel összhangban az MNB azt tartja megfelelő gyakorlatnak, ha az ügyletek megnövekedett kockázatára tekintettel nem csak technikai stage átsorolás történik, hanem a stage átsorolásokkal (stage1-ből stage2-be, illetve stage2-ből stage3-ba történő átsorolás) egyidejűleg az értékvesztés szintek is megemelésre kerülnek.

Amennyiben az intézmény egy adott ügyletet nem PD/lifetime PD, vagy rating alapon sorol stage2-be, a moratóriummal érintett ügylet értékvesztés-fedezettsége akkor sem lehet kedvezőbb, mint egy ténylegesen megfigyelt, hasonló kockázati profilú stage2-es ügyleté, csupán azért, mert a moratóriummal érintett ügylet esetén az intézmény nem tudta megfigyelni a tényleges PD-növekedést.

A Moratórium 4-ben való részvétel önmagában nem feltétlenül jelenti az ügyfél a moratóriumba való belépésétől tartó fizetéseképtelenségét, mindazonáltal ezen ügyfelek kockázati paramétereinek és értékvesztés/céltartalék szintjének le kell fednie a moratórium által elfedett kockázatonövekedést, valamint figyelembe kell vennie a valós ügyfélmonitoring hiányából fakadó becslési bizonytalanságot.

A becslési bizonytalanságból fakadó értékvesztés/céltartalék többlet meghatározása során az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe a moratóriumban töltött időt, valamint, hogy milyen mértékben képes a moratóriumban lévő ügyfelekkel kapcsolatban monitoring tevékenységet folytatni.

A stage3-ba (adott esetben defaulted kategóriába) sorolt ügyletek esetében szintén fontos, hogy az intézmény a fentiekkel összhangban határozza meg az értékvesztést, tehát az alkalmazott paraméterek (például gyógyulási ráta) és az értékvesztés szintje tekintetében konzervatívan járjon el, olyan legjobb becslés alkalmazásával, amely minden ismert és rejtett kockázatot lefed.

1.2. Az Agrár moratóriumban résztvevő ügyfelek kitettségeinek kezelésére vonatkozó elvárások

Az Agrár moratóriumba a Moratórium 4-ből átlépő vagy a Moratórium 3-ban – annak lejáratáig – részt vett ügyfél esetében teljes egészében a jelen körlevél 1.1. pontjában foglalt elvárások szerint szükséges a kitettségek kezelése.

Az Agrár moratóriumba belépő, korábban a Moratórium 3-ban és/vagy a Moratórium 4-ben részt nem vevő ügyfél esetében az alábbi elvárások tekintendők irányadónak.

1.2.1. Nemteljesítés

Az Agrár moratórium által érintett kitettség esetében is a jelen körlevél 1.1.1. pontjában foglaltakat elvárt alkalmazni.

1.2.2. Átstrukturálás

Az MNB nem tartja indokoltnak, hogy az intézmény a 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet alkalmazása során automatikusan átstrukturálásnak tekintse az Agrár moratórium által érintett kitettséget. Minden esetben az ügylet és az ügyfél vizsgálatának eredménye alapján szükséges az intézménynek döntést hoznia a moratórium kapcsán megkötött szerződés módosításokra tekintettel az egyes kitettségek átstrukturált követelésként történő nyilvántartásáról.

A 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás szerinti kényszerű átstrukturálást nem szükséges default-esemény bekövetkezését jelző tényezőnek tekinteni az Agrár moratóriumban lévő kitettségeknél, amennyiben a 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás 47. pontjában meghatározott pénzügyi kötelezettség csökkenés az 1%-os küszöbértéket kizárólag az Agrár moratórium igénybevétele miatt haladja meg, feltéve, hogy nem áll fenn olyan körülmény, amely önmagában átstrukturált kitettségként való nyilvántartást eredményezne.

A kényszerű átstrukturálás default eseményt jelző tényezőként történő értékeléséhez az MNB azt tartja jó gyakorlatnak, ha az intézmény a 9/2022. (V. 13.) MNB ajánlás 48. pont c) alpontjában foglalt jelentős

türelmi idő kezdő időpontja a jelen vezetői körlevél hatályba lépésekor hatályos Agrár moratóriumra vonatkozó jogszabályban¹ szereplő moratórium lejárata² követő átstrukturálttá minősítés, azaz a tényleges szerződés módosítás dátuma.

1.2.3. Az Agrár moratóriumba történő belépés hatása a stage besorolásra

Az MNB véleménye szerint az ügyfél Agrár moratóriumban való részvétele a hitelkockázat növekedéseként értékelendő, azonban azt, hogy ez a hitelkockázat növekedés jelentős-e, vagy sem, az ügylet egyedi jellemzőinek vizsgálata határozza meg, így az ügylet Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szerinti stage besorolása is ennek függvénye.

1.2.4. Értékvesztés szintek meghatározása

Az Agrár moratórium által érintett kitettség esetében is a jelen körlevél 1.1.4. pontjában foglaltakat elvárt alkalmazni.

II. A portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása

Amennyiben az intézmények számára nem áll rendelkezésre megfelelő információs bázis a hitelkockázat-növekedés értékelésére, illetőleg a modellek újralibrálására, azonban a hitelkockázat jelentős növekedése valószínűsíthető, akkor javasolt a modellek szakértői alapú kiigazítása, és ezzel összefüggő portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása. Az overlay egy olyan egyösszegű várható veszteség érték, amelyet az intézmény azon kockázati faktorok alapján határoz meg, melyeket az alkalmazott modellje nem, vagy nem teljesen fed le, ezért ezen kockázatok hatását a modellek futtatásával bottom-up alapon nem lehet megfelelő módon számszerűsíteni, azonban a kockázat mértéke az intézmény megítélése szerint szignifikánsnak feltételezhető.

Az MNB által elvárt, hogy a portfóliószintű overlay-ek elszámolása ugyanazon jóváhagyási folyamat mellett történjen, mint a csoportos értékvesztés szint, továbbá, hogy annak megfelelőségét az intézmény negyedévente felülvizsgálja, és a rendelkezésre álló információk alapján hozzon döntést arról, hogy annak szintjét megfelelőnek gondolja-e a negyedév alatt felgyűlt új információk alapján vagy kiigazítást tart szükségesnek.

III. Egyéb

Az MNB a vezetői körlevélben foglaltak teljesülését mind a folyamatos felügyelés, mind a helyszíni vizsgálatok során kiemelt figyelemmel fogja kísérni annak érdekében, hogy az egyes intézményeknél az értékvesztés elszámolását tekintve ne legyenek indokolatlan mértékű eltérések a módszertanok különbözőségéből fakadóan.

Jelen körlevél közzétételével visszavonásra kerül a fizetési moratóriumba 2021. november 1-jével belépett ügyfelek kitettségeinek kezeléséről, valamint a minimum értékvesztés szintekről és a portfóliószintű management korrekciók elszámolásáról szóló 2021. november 25-i vezetői körlevél.

Budapest, 2022. szeptember 02.

Dr. Kandrács Csaba s.k.
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke

¹ 292/2022. (VIII. 8.) Korm. rendelet

² 2023. december 31. utáni első átstrukturálás időpontja